

Hoge Raad geeft verzekeraars gelijk

Een bepaling in de polisvoorwaarden van een particuliere arbeidsongeschiktheidsverzekering die bepaalt dat de mate van arbeidsongeschiktheid wordt vastgesteld op basis van rapportage van door de verzekeraar aangewezen deskundigen is geen oneerlijk beding in de zin van Richtlijn 93/13/EEG.

Op 28 september 2018 oordeelde de Hoge Raad (ECLI:NL:HR:2018:1800) naar aanleiding van aan hem gestelde prejudiciële vragen omtrent de uitleg van een beding in de polisvoorwaarden van een particuliere arbeidsongeschiktheidsverzekering. Het beding bepaalde dat de mate van arbeidsongeschiktheid wordt vastgesteld op basis van rapportage van door de verzekeraar aangewezen deskundigen. De Hoge Raad heeft het beding getoetst aan Richtlijn 93/13/EEG betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten. Deze Europese richtlijn heeft als doel consumenten te beschermen tegen oneerlijke bedingen in overeenkomsten die zij met een professionele wederpartij hebben gesloten. Het betreffende beding is naar mening van de Hoge Raad niet oneerlijk in de zin van de Richtlijn. Daarmee heeft de Hoge Raad het eerder gegeven advies van de Advocaat-Generaal T. Hartlief gevolgd (6 juli 2018, ECLI:NL:PHR:2018:788).

De Hoge Raad begint voor de beantwoording van de aan hem gestelde vragen logischerwijs met de toets of de verzekeringnemer waar het in de onderliggende kwestie om gaat, kan worden aangemerkt als consument in de zin van de Richtlijn 93/13/EEG. Zijn conclusie is: ja. Het gaat hier om een natuurlijk persoon die als zelfstandig ondernemer een verzekering afsluit met het doel in het geval van arbeidsongeschiktheid hem als privépersoon in vervangend inkomen te voorzien.

De Hoge Raad geeft vervolgens antwoord op de vraag of voornoemd beding kan worden aangemerkt als een kernbeding in de zin van de Richtlijn 93/13/EEG en het Burgerlijk Wetboek. Een kernbeding - een beding dat de kern van de tussen partijen overeengekomen prestaties aangeeft - is namelijk uitgezonderd van een beoordeling op oneerlijkheid. Het onderhavige beding wordt door de Hoge Raad niet als kernbeding bestempeld. Het is een beding over de wijze van vaststelling van de arbeidsongeschiktheid in de zin van de polis. Het beding omschrijft niet duidelijk het verzekerde risico of de verbintenis van de verzekeraar, aldus de Hoge Raad.

Tot slot de vraag of het hier gaat om een oneerlijk beding. Ingevolge de Richtlijn 93/13/EEG is de toets of sprake is van een 'aanzienlijke verstoring van het evenwicht' tussen de uit de overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen van partijen. Voor die beoordeling dient (onder verwijzing naar rechtspraak van Hof van Justitie van de Europese Unie) te worden vastgesteld wat zou gelden indien het beding niet zou zijn overeengekomen. Daartoe is van belang dat 1) ingevolge de hoofdregel van artikel 150 Rv het aan de verzekerde is te bewijzen dat hij arbeidsongeschikt is (wat mogelijk kosten met zich brengt) en 2) de verzekeringnemer (of uitkeringsgerechtigde) op grond van de wet (artikel 7:941 lid 2 BW) verplicht is tot het verschaffen van alle inlichtingen en bescheiden aan de verzekeraar die van belang zijn om de uitkeringsplicht te beoordelen. De verzekerde is dus verplicht mee te werken aan een door de verzekeraar gewenst onderzoek.

Het verschil in de situaties met en zonder beding bestaat daaruit dat mét beding 1) de verzekeraar onderzoek op haar kosten doet en 2) verzekerde geen inspraak heeft op de te benoemen deskundige. Het eerste punt levert verzekerde een voordeel op, het tweede punt niet. Echter, de Hoge Raad merkt over punt 2 nog op dat men zich erop bedacht moet zijn dat een dergelijk rapport een 'partij-rapport' is. Verzekerde kan nog altijd een eigen onderzoek verrichten en de uitkomsten van het andere rapport betwisten. Bovendien kan het gebrek aan inspraak volgens de Hoge Raad in zoverre worden gerelativeerd door de inlichtingenverplichting van de wet, aangezien verzekerde op grond hiervan gehouden is tot het verlenen van medewerking aan een gewenst onderzoek door verzekeraar (artikel 7:941 lid 2 BW).

De Hoge Raad komt op grond van het voorgaande aldus tot de conclusie dat geen sprake is van een oneerlijk beding in de zin van de Richtlijn 93/13/EEG.